Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik

Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik (2022) 27 Ocak 2022 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 31732 Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güve…

Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik

Tarih: 27 Ocak 2022

Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik (2022)

27 Ocak 2022 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 31732

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığından:

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, korumalı işyeri statüsünün kazanılması, korumalı işyerlerinin işleyişi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, iş gücü piyasasına kazandırılmaları güç olan zihinsel ve ruhsal engelli bireylere istihdam oluşturmak amacıyla gerçek ve tüzel kişilerce açılan ve açılacak olan işyerlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 1/7/2005 tarihli ve **5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun** 14 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Atölye: Korumalı işyerindeki veya korumalı iş merkezinde her bir işyerindeki iş atölyesini,

b) Banyo ve tuvalet: Erişilebilirlik standartlarına uygun düzenlenmiş, korumalı işyerlerinde ve korumalı iş merkezlerinde her 12 engelli çalışan için en az bir olmak üzere tuvalet ihtiyacının ve gerekli hallerde kadın ve erkek çalışanlar için banyo ihtiyacının giderildiği bölümü,

c) Çok amaçlı salon: Korumalı iş merkezinde bulunan tüm işyerlerinde çalışan bireylerin sosyal faaliyet ve toplantı gibi etkinlikleri düzenleyebilecekleri bölümü,

ç) Eğitici personel: Mesleki ve teknik eğitim alanında yükseköğrenim görmüş veya usta öğreticilik yeterliğini haiz eğitici personeli,

d) Engelli: Engellilik durumları sebebiyle iş gücü piyasasına kazandırılmaları güç olan engellilerden; Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporuna göre en az % 40 oranında zihinsel veya ruhsal engelli olan veya Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporuna göre en az “hafif düzeyde özel gereksinimi vardır (%40-49)” ibaresi bulunan zihinsel veya ruhsal engelli bireyi,

e) İşveren: Sahip olduğu işyeri için korumalı işyeri statüsü almak üzere başvuruda bulunan gerçek veya tüzel kişiyi,

f) Komisyon: İllerde Valilik bünyesinde, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, İl

Milli Eğitim Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü ve gerekli hallerde Valilikçe görevlendirilen diğer kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinden oluşan, sekretaryası Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından yürütülen ve çalışma usul ve esasları Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından belirlenecek olan komisyonu,

g) Korumalı iş merkezi: Bir yapı veya alan bütünlüğü olan, içinde birden fazla korumalı işyeri bulunan; beslenme, giyinme, eğlenme, dinlenme, kültürel ve benzeri ihtiyaçların bir kısmının veya tamamının karşılandığı ortak kullanım alanlarını içeren merkezî bir yönetim tarafından yönetilen işletmeyi,

ğ) Korumalı işyeri: İş gücü piyasasına kazandırılmaları güç olan zihinsel veya ruhsal engelli bireylere istihdam oluşturmak amacıyla Devlet tarafından teknik ve mali yönden desteklenen ve çalışma ortamı özel olarak düzenlenen işyerini,

h) Korumalı işyeri yöneticisi: Korumalı işyerinin işleyişinden sorumlu olan kişiyi,

ı) Merkezi yönetim: Korumalı iş merkezinin maliki veya temsilcisi tarafından yetkilendirilen gerçek veya tüzel kişilerden oluşan yönetimi,

i) Merkezi yönetim odası: Korumalı işyerlerinin bağlı olduğu korumalı iş merkezinin sahibi veya yönetiminden sorumlu kişilerin kullanacağı bölümü,

j) Mutfak ve yemekhane: Korumalı iş merkezinde çalışanların yemek ihtiyaçlarının karşılanacağı bölümü,

k) Sağlık odası veya kabini: Korumalı iş merkezinde tam zamanlı veya yarı zamanlı sağlık personeli tarafından ilk yardım ve ilk müdahalenin yapıldığı ve engellilerin kullandığı ilaç ve sağlık malzemelerinin bulunduğu bölümü,

l) Sosyal servis: Sayısı 10 ve üzeri olan korumalı

işyerlerinin oluşturduğu korumalı iş merkezlerinde üniversitelerin sosyal hizmet, psikoloji, psikolojik danışmanlık ve rehberlik ve özel eğitim alanlarında en az lisans eğitimi almış meslek elemanları tarafından; işyerinde çalışmaya başlayan bireylerin kabul, ayrılış, ayrılış sonrası danışmanlık hizmetlerinin verilmesi, engelli ve ailelerine gerekli rehberlik hizmetlerinin sunulması, sosyal ve kültürel faaliyetlerin düzenlenmesi, toplumsal sorumluluk çerçevesinde merkezde verilen hizmetlere halkın gönüllü katkı ve katılımını sağlayıcı etkinlik programlarının düzenlenmesi, merkezi yönetim sekretaryasının yürütülmesi ve Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne gönderilecek tüm bilgi, belge, form ve yazışmaların yapılması ve/veya koordine edilmesi çalışmalarının yürütüldüğü bölümü,

m) Personel veya işçi odası: Korumalı iş merkezinde çalışan engelli personel ile iş yerinde bulunan diğer çalışanların giyinme, soyunma ve dinlenme gibi ihtiyaçlarını karşıladıkları odayı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Korumalı İşyeri Statüsünün Kazanılması

Korumalı işyeri statüsü için başvuruda bulunma

MADDE 4 – (1) 14 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen nitelikleri haiz engelli en az beş bireyin çalıştığı veya çalışacağı işyerinin işvereni, korumalı işyeri statüsünün kazanılması için Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne başvuruda bulunur. Korumalı işyerlerinde çalışacak engelli bireylerin sayısının korumalı işyerindeki toplam işçi sayısına oranı yüzde elliden az olamaz. Bu kapsamda çalıştırılacak işçi sayısının tespitinde, belirsiz süreli iş sözleşmesine ve belirli süreli iş sözleşmesine göre çalıştırılan işçiler esas alınır. Kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür.

(2) Oranların hesaplanmasında yarıma kadar kesirler dikkate alınmaz, yarım ve daha fazla olanlar tama dönüştürülür.

Başvuruda işverenden istenecek belgeler

MADDE 5 – (1) Gerçek veya tüzel kişiler, işyerinin üretim faaliyetini veya faaliyetlerini, işyerinde çalışan veya çalışacak toplam işçi sayısını, çalışan veya çalışacak engelli birey sayısını, engel durumlarını ve işyerinde yaptığı veya yapacağı işler ile işyerinin adresini belirten ve işyerine korumalı işyeri statüsü kazandırma talebini içeren dilekçe ile bu maddenin ikinci fıkrası ve 6 ncı maddede belirtilen belgelerle birlikte Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne başvururlar.

(2) Korumalı işyeri açmak isteyen gerçek kişiden veya tüzel kişi temsilcisinden;

a) T.C. Kimlik numarası beyanı,

b) Adli sicil kaydına ilişkin yazılı beyanı,

c) Tüzel kişinin temsilcisinin yetki belgesi,

ç) Dernek ve vakıflar için, vakıf senedi veya dernek tüzüğünde amaçlar arasında eğitim ve üretim faaliyetlerinin yer aldığını gösteren belge,

d) 21/7/1953tarihli ve **6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun** 22/A maddesi hükmüne göre vadesi geçmiş borç olarak kabul edilen vergi türlerinden borcunun olmadığına dair belge ile sosyal güvenlik kurumlarından alınacak prim borcu olmadığına dair belge,

e) İlgili mevzuatı uyarınca alınması gereken izin ve belgeler,

istenir.

Korumalı işyeri yöneticisinden istenecek belgeler

MADDE 6 – (1) Korumalı işyeri yöneticisinden;

a) T.C. Kimlik numarası beyanı,

b) Adli sicil kaydına ilişkin yazılı beyanı,

c) Bulaşıcı bir hastalığı bulunmadığına ilişkin sağlık raporu,

ç) Eğitim durumuna ilişkin yazılı beyanı,

istenir.

Taleplerin komisyonca değerlendirilmesi ve korumalı işyeri statüsü belgesinin düzenlenmesi

MADDE 7 – (1) Korumalı işyeri statüsü almak üzere Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne başvuran gerçek veya tüzel kişilerin talepleri işyerinde gerekli tespit ve incelemeleri yapmak suretiyle en geç otuz gün içinde Komisyonca değerlendirilir. Başvurusu yapılanlardan Komisyonca yapılacak değerlendirme sonucunda uygun görülen işyerlerine Valilikçe, Korumalı İşyeri Statüsü Belgesi düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Korumalı İşyerinde Çalıştırılacak Personelin Nitelikleri

Korumalı işyerinde çalıştırılacak personel

MADDE 8 – (1) Korumalı işyerinde; işyeri yöneticisi ile mesleki ve teknik eğitim alanında yükseköğrenim görmüş veya usta öğreticilik yeterliğini haiz eğitici personel istihdamı zorunludur.

(2) İşyeri yöneticisi, birden fazla korumalı işyerinin yöneticisi olamaz. Ancak, nitelikleri haiz olmak kaydıyla, aynı iş yerinde eğitici personel görevini yürütebilir.

(3) Korumalı işyerinde, işyerinin kapasitesine göre ayrıca teknik, idari ve yardımcı personel ile ihtiyaç duyulabilecek diğer personel çalıştırılabilir.

Personel desteği

MADDE 9 – (1) Korumalı işyerlerine Komisyon tarafından gerekli görülmesi halinde Valilikçe ilgili il müdürlüklerinden görevlendirme yoluyla uzman personel desteği sağlanabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Fiziksel Koşullar ve Donanım

Emniyet ve trafik güvenliği

MADDE 10 – (1) Korumalı işyeri veya korumalı iş merkezi binasının bulunduğu yerin, engelli bireylerin geliş ve gidişlerinde trafik yönünden uygun ve emniyetli olması şartı aranır.

Yangından korunma ve elektrik tertibatı

MADDE 11 – (1) Korumalı işyeri veya korumalı iş merkezinde yangından korunma için yeterli sayıda yangın söndürme cihazı ve malzemesi, sesli ve ışıklı alarm sistemi ile engelli bireylerin kullanımına uygun yangın tahliye sistemi bulundurulması zorunludur.

(2) Korumalı işyeri veya korumalı iş merkezinde elektrik anahtarı, priz, lamba gibi elektrikli aletler, kesici delici aletler ile yanıcı ve yakıcı maddelerin engelli bireyler için tehlike oluşturmasını önleyecek tedbirler alınır.

(3) Korumalı işyeri veya korumalı iş merkezi binası çevresinde patlayıcı ve yanıcı madde satan veya depolayan kuruluşlar bulunması hâlinde, 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan **Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik** hükümlerine uygun mesafelerin korunması ve tedbirlerin alınması sağlanır.

Korumalı işyerinin fiziksel koşulları

MADDE 12 – (1) Korumalı işyeri veya korumalı iş merkezinin fiziksel koşulları aşağıdaki özellikleri taşımalıdır:

a) Türk Standartları Enstitüsü tarafından işyerleri için belirlenen fiziksel standartlar, korumalı işyerlerinde de geçerlidir. Korumalı işyerinin müstakil bir binada olması tercih nedenidir. Korumalı işyerinde çalışan zihinsel ve ruhsal engelli bireylerin hareket kısıtlılığının bulunmaması durumunda; müstakil villa tipi, dubleks, tripleks binalarda hizmet vermesi halinde asansör şartı aranmaz. Üç ve üzeri katlı diğer binalarda ve hareket kısıtlılığı olan zihinsel veya ruhsal engelli bireylerin çalıştığı korumalı işyerinin zemin üstü katlarda hizmet vermesi durumunda yangın merdiveni ve erişilebilirlik standartlarına uygun asansör bulunması zorunludur.

b) Korumalı işyeri rutubetli ortamda olmamalı, gün ışığı almalı ve uygun elektrik ışığı ile aydınlatılmalıdır.

c) Korumalı işyeri tabanı sağlığa zarar vermeyecek, ıslak ve kuru halde kaymayan ve kolay temizlenen bir malzeme ile kaplanmalıdır.

ç) Merdivenlerin genişliği ve yüksekliği iniş ve çıkışlarda kolaylık sağlayacak şekilde erişilebilirlik standartlarına uygun olmalı, emniyet korkulukları bulunmalıdır.

d) Kapılar erişilebilirlik standartlarına uygun olmalıdır.

e) Atölyeler ve diğer bölümlerin arası duvarla bölünmeli, sesli makinelerin kullanıldığı yerlerde ses geçirmez materyaller tercih edilmelidir.

f) Korumalı işyerinin ve korumalı iş merkezlerinin tuvaletleri ve duş alanları erişilebilirlik standartlarına uygun olmalıdır.

g) Korumalı iş merkezinde; merkezi yönetim odası, sosyal servis, personel ve işçi odası, atölye, çok amaçlı salon, mutfak ve yemekhane, sağlık odası veya kabini, banyo ve tuvalet ile ihtiyaç duyulan diğer bölümlerin bulundurulması zorunludur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Korumalı İşyerinin İşleyişine İlişkin Esaslar

Korumalı işyerine engelli bireylerin kabulü

MADDE 13 – (1) Türkiye İş Kurumuna kayıtlı ve korumalı işyerinde çalışmak isteyen engelli bireyler bireysel olarak veya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri aracılığı ile işyerlerine başvururlar. İşyeri, işe aldığı engelli bireyleri en geç bir ay içinde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü ve Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür.

Korumalı işyerine kabul edilecek engelli bireyler ve istenecek belgeler

MADDE 14 – (1) Korumalı işyerinde istihdam edilebilmek için;

a) Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporuna göre en az % 40 oranında zihinsel veya ruhsal engelli olmak veya Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporuna göre en az "hafif düzeyde özel gereksinimi vardır (%40-49)" ibaresi bulunan zihinsel veya ruhsal engelli birey olmak,

b) Türkiye İş Kurumuna kayıtlı olmak,

c) 15 yaşını bitirmiş olmak,

gerekir.

(2) Kabulde;

a) T.C. Kimlik Numarası beyanı,

b) Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporunun veya Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporunun aslı veya onaylı örneği,

c) İki adet fotoğraf,

ç) Var ise öğrenim belgesinin veya çıkış belgesinin aslı veya

aslı ibraz edildiğinde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünce onaylanan örneği,

istenir.

Korumalı işyerinde çalışan engelli bireyin işten ayrılması

MADDE 15 – (1) Korumalı işyerleri, aylık personel durum çizelgesini takip eden ayın yedinci gününe kadar düzenleyerek Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne gönderir. Ayın yedinci gününün tatile denk gelmesi halinde takip eden ilk iş günü gönderilir. İşyeri, herhangi bir sebeple iş sözleşmesi sona eren engelli bireyin ayrılış nedenlerini yedi gün içinde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim

MADDE 16 – (1) Korumalı işyerleri, bu Yönetmelikte belirlenen hususlarla sınırlı olmak ve diğer mevzuatın denetime ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yılda en az bir kez Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından, gerekli görüldüğü hallerde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı denetim elemanlarınca denetlenir.

Defter ve belgelerin ibrazı

MADDE 17 – (1) Korumalı işyerleri, denetimlerde ilgili her türlü bilgiyi vermek ve bu bilgilerin doğruluğunu ispata yarayan defter, kayıt ve belgeleri ibraz etmek zorundadır.

Yıllık faaliyet raporunun düzenlenmesi

MADDE 18 – (1) Korumalı işyerleri, bir yıllık üretim, istihdam, satış, bağış, yatırım, pazarlama, stok, istihdam ettiği personel gibi bilgileri içeren faaliyet raporunu her yılın Mart ayı içerisinde Aile ve Sosyal Hizmetler İl

Müdürlüğüne iletir.

Korumalı işyeri statüsünün sona erdirilmesi

MADDE 19 – (1) Korumalı işyerleri, bu Yönetmelikte belirtilen koşulların bir veya birkaçını yerine getirmediği denetim raporları ile tespit edildiği takdirde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından yazılı olarak uyarılır. Otuz gün içinde belirtilen eksiklikleri tamamlamadığı tespit edilen işverenlerin korumalı işyeri statüsü belgesi Komisyonun görüşü alınarak Valilikçe iptal edilir.

(2) Korumalı işyerleri, taşınma, devir, birleşme ve kapanma durumlarını on beş gün öncesinden Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bildirmek zorundadır.

(3) Korumalı işyerinin taşınması durumunda, taşınılan yerin bu Yönetmelikte öngörülen şartları taşıdığının Komisyon tarafından tespiti halinde işyerinin, korumalı işyeri statüsü devam eder.

Komisyon kararlarına itiraz

MADDE 20 – (1) Korumalı işyeri statüsü kazanma talebinin reddi ve korumalı işyeri statüsünün sona erdirilmesi kararlarına karşı kararın tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne itiraz edilebilir. İtirazlar Komisyonca değerlendirilerek otuz gün içerisinde sonuçlandırılır. İtiraz yoluna başvurulmuş olması ilgililerin yargı yoluna başvurma hakkını ortadan kaldırmaz.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 21 – (1) 26/11/2013 tarihli ve 28833 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan **Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik** yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ile Hazine ve Maliye Bakanı birlikte yürütür.